

Vlaamse mpr vrijwel stabiel

Geen dikke plussen. In het voorbije boekjaar 2016-2017 is vooruitgang vooral te vinden in het aantal koeien per bedrijf. De winst in melkproductie per koe beperkt zich tot 26 kg melk, terwijl de gehalten een opvallender plus maken. Ook opvallend: in bijna tien jaar tijd heeft de levensproductie met 27.940 kg nog geen vooruitgang geboekt.

TEKST ANNELIES DEBERGH

Geen jaar van de grote winsten, zo valt het boekjaar 2016-2017 voor de Vlaamse melkveehouderij kort samen te vatten. Het afgelopen boekjaar – dat loopt van 1 september 2016 tot en met 31 augustus 2017 – toont in de jaarcijfers opvallend weinig vooruitgang. Wellicht zijn de twee voorgaande economisch moeilijke melkjaren daar voor een deel debet aan. De winst in aantal kilogrammen melk blijft beperkt en kwam het voorbije boekjaar op een magere 26 kg melk, waardoor de Vlaamse melkkoeien op een gemiddelde gift van 8864 kg melk uitkomen (tabel 1).

De plus in melkhoeveelheid is klein, maar maakt in melksamenstelling een opvallender beweging. In vergelijking met het eerdere boekjaar is met name het eiwitgehalte gestegen: de Vlaamse melkkoeien boeken een plus van 0,03% tot gemiddeld 3,50%

eiwit. Ook het vetgehalte gaat er in het afgelopen boekjaar op vooruit. Dit jaar scoorden de 156.704 melkkoeien een gemiddeld vetgehalte van 4,17% vet ofwel 0,02% vet meer dan het jaar ervoor.

Hoger economisch jaarresultaat

De plussen in melkinhoud samen met de kleine winst in melkhoeveelheid maken dat de eindbalans in economisch jaarresultaat (ejr) positief oogt. Samen komen de Vlaamse melkkoeien uit op een ejr van 1961 euro, wat een kleine plus van 17 euro betekent in vergelijking met het jaar ervoor.

Misschien wel de grootste verandering is waar te nemen in de aantallen koeien per bedrijf. Terwijl het aantal bedrijven dat aan melkproductieregistratie doet in één jaar tijd terugvalt van 2007 bedrijven naar 1888 bedrijven, toont het aantal koeien per bedrijf dit jaar opnieuw een opwaartse trend.

Tabel 1 – Rollend jaargemiddelde in Vlaanderen en per provincie (1 september 2016-31 augustus 2017)

provincie	aant. bedr.	koeien/bedrijf	ift.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	ejr
Antwerpen	336	113	4.01	9.090	4,14	3,51	377	319	696	2.012
Limburg	172	107	4.02	8.886	4,17	3,52	371	313	684	1.975
West-Vlaanderen	658	67	4.04	8.955	4,15	3,47	372	310	682	1.968
Oost-Vlaanderen	633	74	4.03	8.743	4,22	3,51	369	307	676	1.948
Vlaams-Brabant	89	95	4.03	7.986	4,08	3,46	326	276	602	1.742
Vlaanderen '16-'17	1.888	83	4.03	8.864	4,17	3,50	370	310	680	1.961
Vlaanderen 2015-'16	2.007	77	4.04	8.838	4,15	3,47	367	307	674	1.944
Vlaanderen 2014-'15	2.069	71	4.04	8.515	4,13	3,44	351	293	644	2.059

Met zes koeien steeg de bedrijfsomvang in 2015-2016 meer dan ooit tevoren. Die trend houdt dit jaar aan: opnieuw groeit een Vlaams bedrijf met gemiddeld zes koeien tot de huidige omvang van gemiddeld 83 melkkoeien per bedrijf. De groei van de mpr-bedrijven compenseert het verlies in aantal bedrijven: waar in 2015-2016 nog 154.539 melkkoeien onder mpr stonden, zijn dat 156.704 melkkoeien in 2016-2017, oftewel een stijging van ruim 2000 mpr-koeien.

Een ander opvallend cijfer is de gemiddelde

leeftijd van de melkkoeien. De Vlaamse melkveestapel wordt na vier stabiele jaren op de leeftijd van vier jaar en vier maanden in 2016-2017 gemiddeld een maand jonger. Over tien jaar tijd bekeken is die evolutie opvallend: sinds 2007-2008 nam de leeftijd van de Vlaamse melkkoe met gemiddeld vier maanden af.

De stijging in aantal koeien per bedrijf gaat overigens niet in gelijke mate: mpr-bedrijven in de provincie Antwerpen zijn gemiddeld het hardst gegroeid met negen koeien per bedrijf, de Vlaams-Brabantse mpr-be-

jaar	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet + eiwit
2016-'17	27.940	4,13	3,45	1.154	963	2.117
2015-'16	28.117	4,13	3,44	1.160	967	2.217
2014-'15	27.806	4,12	3,43	1.146	953	2.099
2013-'14	28.599	4,14	3,42	1.183	978	2.161
2012-'13	27.608	4,15	3,42	1.146	944	2.090
2011-'12	28.017	4,15	3,42	1.164	957	2.121
2010-'11	28.325	4,17	3,41	1.180	965	2.145
2009-'10	28.534	4,17	3,40	1.190	971	2.161
2008-'09	28.303	4,15	3,41	1.175	964	2.139

Tabel 2 – Ontwikkeling levensproductie van Vlaamse stamboekkoeien op moment van afvoer

jaar	dgn. opfok	keren gekalfd	gem. tkt	melkdgn. per tkt	dgn. laat- ste lact.	productieve levensduur*	dgn. na laat- ste proefm.	dgn. levensd.**	kg melk/ melkdag
2016-'17	796	3,0	410	353	277	1.112	32	1.936	28,3
2015-'16	796	3,1	414	356	279	1.135	32	1.963	27,9
2014-'15	801	3,1	416	358	277	1.137	33	1.971	27,5
2013-'14	800	3,1	418	359	284	1.177	32	2.009	27,4
2012-'13	805	3,1	418	359	287	1.142	34	1.981	27,2
2011-'12	810	3,1	418	359	284	1.165	33	2.008	27,1
2010-'11	817	3,2	420	359	283	1.192	35	2.044	26,8
2009-'10	823	3,3	421	360	273	1.219	37	2.079	26,5
2008-'09	831	3,2	420	359	291	1.226	36	2.093	26,1

* = dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monstername

** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

Tabel 3 – Levensduur afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer in Vlaanderen

naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr
P. Claeys, Zomergem	57	4.08	12.474	4,52	3,69	564	461	2.937
P. De Backer, Waarschoot	56	3.11	12.328	4,39	3,54	542	437	2.805
H. Boutsen-Hulsbosch, Wijchmaal	118	3.10	13.015	3,82	3,28	498	427	2.691
T. Van Leeuwe, Adegem	62	4.05	11.889	4,18	3,62	497	430	2.687
P. Dellaert, Waarschoot	143	3.07	12.474	3,94	3,37	492	420	2.647
Lahousse-Zomerbloemhof lv, Elverdinge	152	4.05	12.206	4,25	3,33	519	406	2.641
J. Dobbels, Kortemark	58	3.08	11.993	4,05	3,48	485	417	2.619
M. en K. Hauspie, Avekapelle	188	3.09	11.687	3,89	3,62	455	423	2.580
S. Cuvelier, Poperinge	103	4.03	11.706	4,17	3,47	489	406	2.580
N. Steyaert, Poperinge	29	4.01	11.663	4,11	3,50	479	408	2.568

Tabel 4 – Rollend jaargemiddelde top tien mpr-bedrijven in Vlaanderen in het mpr-jaar 2015-2016

(* = melkrobot)

drijven houden meer rust met een gemiddelde groei van twee melkkoeien per bedrijf. De Antwerpse melkveebedrijven tellen overigens de meeste melkkoeien met 113 melkkoeien per mpr-bedrijf, West-Vlaamse bedrijven zijn gemiddeld het kleinst met 62 mpr-koeien. De productiefste melkkoeien staan in Antwerpen, de grootste productiewinst is gerealiseerd op de Vlaams-Brabantse bedrijven met een plus van ruim 300 kg melk. Het verschil in ejr tussen de provincies onderling wordt met de jaren wel kleiner en bedraagt dit jaar nog ongeveer 260 euro.

Levenstotaal stabiel

Het blijft moeilijk voor de Vlaamse melkveebedrijven om echt progressie te boeken in levensproductie (tabel 2). In 2016-2017 scoorden de Vlaamse koeien een gemiddeld

levenstotaal van 2117 kg vet en eiwit. In de afgelopen negen jaar lag dat cijfer twee keer lager. Gemiddeld genomen is er geen sprake van winst in levenstotaal voor totale vet- en eiwitproductie. Ook in kilogrammen melk is weinig winst te bespeuren: waar in 2008-2009 een gemiddelde Vlaamse melkkoe 28.303 kg melk gaf, is dat in 2016-2017 met 27.940 kg melk zelfs een stukje lager. Het eiwitgehalte ligt daarbij hoger, het vetgehalte lager. Kortom, in negen jaar tijd is de levensproductie van de Vlaamse melkkoeien amper gewijzigd.

Terwijl het levenstotaal stabiliseert op een vlak niveau, is de efficiëntie van de melkveehouderij toch toegenomen (tabel 3). Zo nam het aantal dagen opfok in negen jaar tijd met 35 dagen af tot de huidige 796 dagen. Ook de gemiddelde tussenkalftijd toont in de afgelopen negen jaar een neer-

waartse trend en gaat van 420 dagen in 2008-2009 naar 410 dagen in 2016-2017.

Claeys weer op kop

Tegelijk nam de levensduur van de koeien af tot 1936 dagen levensduur. Ook de productieve levensduur gaat naar beneden tot 1112 dagen in het afgelopen boekjaar. Samen met de vrijwel gelijkblijvende levensproductie zorgt dat ervoor dat het aantal kilogrammen melk per melkdag geproduceerd toeneemt naar 28,3 kg melk per melkdag. Er is dus wel vooruitgang geboekt in de afgelopen tijd, alleen heeft die plus in de melk nog geen effect op de levensproductie van de Vlaamse koeien.

Bij de individuele jaarstatistieken is de kop

dit jaar opnieuw ongewijzigd (tabel 4). Opnieuw staan de 57 melkkoeien van Patrick Claeys op de hoogste positie met een rollend jaargemiddelde van 12.474 kg melk met 4,52% vet en 3,69% eiwit, goed voor een economisch jaarresultaat van 2937 euro. Met Paul De Backer uit Waarschoot op de tweede plek komen de twee hoogste bedrijven uit de provincie Oost-Vlaanderen. Vijf van de bedrijven in de mpr-top zijn in West-Vlaanderen gevestigd, één in Limburg. Ook de individuele prestaties geven signalen van groei: de helft van de hoogste mpr-bedrijven melkt meer dan honderd koeien.

Zicht op de gemiddelde bedrijfsgrootte bij de top tien bedrijven met hoogste levens-

productie bij afvoer is er niet. Daar is met Marc Rossaert uit Belsele wel een nieuwe koploper (tabel 5). De elf afgevoerde koeien komen op een levenstotaal van 53.806 kg melk met 4,07% vet en 3,42% eiwit, samen goed voor 4027 kg vet en eiwit. Slechts één mpr-bedrijf komt behalve bij de top tien bedrijven met hoogste rollend jaargemiddelde ook in de top van hoogste levensproductie bij afvoer voor. Met 35 afgevoerde melkkoeien behaalde het bedrijf Zomerbloemhof van de familie Lahousse uit Elverdinge een vierde plek in de lijst met hoogste levenstotalen met een totaal van 3788 kg vet en eiwit. Voor het overige deel bestaat de top tien met hoogste levensproductie uit volledig nieuwe namen. |

naam, woonplaats	aantal koeien	leeftijd (dgn.)	dagen droog	prod. dagen	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	kg melk/ dag	aantal lact.
M. Rossaert, Belsele	11	2.871	260	1.825	53.806	4,07	3,42	2.188	1.839	4.027	29,5	5,3
H. Ameloot, Slijpe	12	2.829	253	1.813	46.260	4,64	3,78	2.144	1.750	3.894	25,5	4,9
M. Wouters, Leke	11	2.807	211	1.709	51.034	4,26	3,33	2.173	1.698	3.871	29,9	4,8
Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge	35	2.250	180	1.345	49.976	4,23	3,35	2.112	1.676	3.788	37,2	4,3
J. Becelaere, Veurne	11	2.523	266	1.586	47.466	4,43	3,51	2.104	1.666	3.770	29,9	5,1
G. Lambrecht, Dentergem	14	2.675	250	1.654	47.650	4,24	3,42	2.019	1.630	3.649	28,8	4,9
G. Vindevoghel, Anzegem	12	2.462	247	1.442	45.985	4,22	3,62	1.941	1.666	3.607	31,9	3,6
B. Smets, Lichtaart	22	2.406	102	1.512	47.644	4,08	3,44	1.943	1.640	3.583	31,5	4,2
L. Jonckheere, Vladslo	10	2.693	224	1.673	46.513	4,23	3,47	1.968	1.613	3.581	27,8	4,9
E. Van Loocke, Oudenburg	13	2.450	174	1.521	48.563	4,12	3,22	2.003	1.561	3.564	31,9	4,5

Tabel 5 – Top tien bedrijven met hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogrammen vet en eiwit in Vlaanderen (minimaal tien afgevoerde dieren, 1 september 2016-31 augustus 2017)

Tabel 6 – Top vijf mpr-bedrijven voor ejr per provincie in het mpr-jaar 2016-2017 in Vlaanderen (*= driemaal daags melken, **= melkrobot)

provincie	naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	dgn. tkt
Antwerpen	Mertens-Deboel Iv, Minderhout	176	3,09	11.770	4,03	3,47	474	408	2.561	371
	J. Renders, Rijkevorsel	114	4,02	11.747	4,00	3,48	469	409	2.555	410
	K. en D. Faes, Meer	98	4,05	11.475	4,09	3,49	469	400	2.517	390
	Van Hasselt-Verheyen Iv, Loenhout**	153	4,07	11.367	4,02	3,57	457	406	2.516	407
Vlaams-Brabant	Guns-Vandenbroeck Iv, Tielen**	174	4,05	11.631	3,98	3,36	462	391	2.472	409
	J. Van den Houte, Brussegem**	126	4,03	11.282	4,06	3,37	458	381	2.424	397
	W. Heremans, Herfelingen	69	4,04	11.201	3,97	3,42	444	383	2.402	401
	Raymaekers Iv, Kortenen**	219	4,01	10.478	3,99	3,54	418	371	2.301	388
	K. Penninck, Tollembeek	83	4,04	9.866	4,13	3,63	408	358	2.227	412
West-Vlaanderen	T. Engelbosch, Tienen	67	4,03	9.445	4,51	3,55	426	336	2.171	453
	Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge	152	4,05	12.206	4,25	3,33	519	406	2.641	407
	J. Dobbels, Kortemark	58	3,08	11.993	4,05	3,48	485	417	2.619	385
	M. en K. Hauspie, Avekapelle**	188	3,09	11.687	3,89	3,62	455	423	2.580	389
	S. Cuvelier, Poperinge	103	4,03	11.706	4,17	3,47	489	406	2.580	402
	N. Steyaert, Poperinge	29	4,01	11.663	4,11	3,50	479	408	2.568	382
Oost-Vlaanderen	P. Claeys, Zomergem	57	4,08	12.474	4,52	3,69	564	461	2.937	420
	P. De Backer, Waarschoot	56	3,11	12.328	4,39	3,54	542	437	2.805	404
	T. Van Leeuwe, Adegem	62	4,05	11.889	4,18	3,62	497	430	2.687	433
	P. Dellaert, Waarschoot	143	3,07	12.474	3,94	3,37	492	420	2.647	404
	D. Maenhout, Poeke**	95	4,03	12.070	3,97	3,32	479	401	2.545	383
Limburg	H. Boutsen-Hulsbosch, Wijchmaal*	118	3,10	13.015	3,82	3,28	498	427	2.691	365
	H. en J. Broekx vzr, Grote Brogel	191	3,10	11.710	4,02	3,34	470	391	2.488	388
	D. Janssen, Bree*	134	4,02	11.124	3,92	3,47	437	386	2.400	382
	Schildermans Rieterveert Iv, Overpelt	196	3,10	10.993	3,97	3,41	437	375	2.358	378
M. Aerts-Coolen, Grote Brogel	72	4,02	10.355	4,22	3,63	437	376	2.355	396	